

Juryrapport Scriptieprijs 2013

De scriptieprijs

De Academie voor Wetgeving reikt sinds 2003 jaarlijks een scriptieprijs uit aan de auteur van de beste afstudeerscriptie over een voor wetgeving relevant onderwerp. In 2013 is de doelgroep van de scriptieprijs verruimd en wordt de prijs ook uitgereikt namens de Academie voor Overheidsjuristen. Hiermee willen de academies de kennisontwikkeling over het gebruik van het recht door de overheid stimuleren en de belangstelling van studenten voor de juridische functie en de wetgevingsfunctie bij de Rijksoverheid bevorderen.

Om in aanmerking te komen voor de prijs moet de student aan een Nederlandse universiteit als master zijn afgestudeerd in het studiejaar voorafgaand aan de uitreiking van de prijs. Aan de prijs is een bedrag van € 2000 verbonden.

De jury

De jury van de scriptieprijs bestaat in 2013 uit mr. Sylvia Wortmann, lid van de Raad van State, (voorzitter), en mr. Menno Bouwes, plaatsvervangend directeur Wetgeving en Juridische Zaken en hoofd sector Wetgevingskwaliteitsbeleid aan het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

De criteria

In het reglement voor de scriptieprijs worden drie criteria genoemd waarop bij de beoordeling van een scriptie in elk geval moet worden gelet:

- a. een kritische benadering van en een originele bijdrage aan het behandelde onderwerp,
- b. de relevantie voor de theorie of praktijk van de wetgeving of het overheidsrecht, en
- c. de kwaliteit van de betoogtrant.

De genomineerde scripties

Dit jaar zijn 38 scripties ingezonden. Na een eerste selectieronde zijn vijf scripties gedetailleerd beoordeeld.

De winnaar

De jury is van oordeel dat de prijs voor 2013 toegekend moet worden aan de scriptie van mr. Saskia van den Heykant-Berman, getiteld:

“Wet openbaarheid van bestuur: Gaat het om de informatie of om de dwangsom?”

De scriptie werd geschreven ter afsluiting van de master Nederlands recht aan de Open Universiteit. De begeleiding werd verzorgd door mr. J.G. Hubbeling; examinerator was dr. mr. I. Sewandono.

Er is al enige tijd discussie over de toepassing van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen op de behandeling van verzoeken om informatie op grond van artikel 3 van de Wet openbaarheid van bestuur. Veel bestuursorganen vermoeden dat een substantieel deel van de WOB-verzoeken wordt gedaan met het oog op financieel gewin, in het bijzonder doordat na het overschrijden van de beslistermijn een dwangsom verbeurd kan worden.

De scriptie zet eerst het juridisch kader duidelijk uiteen. Dan volgt het verslag van een uitgebreid empirisch onderzoek. De schrijfster heeft daarvoor zelf WOB-verzoeken gestuurd naar vele bestuursorganen met het verzoek om informatie over de gewraakte praktijk. Daarbij bekeek zij ook hoe de bestuursorganen omgingen met haar verzoeken en of er steeds tijdig beslist werd.

De gegevens uit dit onderzoek heeft mevrouw Van den Heykant kunnen gebruiken bij de beoordeling van een breed scala aan alternatieven dat wel is geopperd om misbruik van de Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen op WOB-verzoeken aan te pakken. Zij heeft uiteindelijk een duidelijke voorkeur voor de oplossing die ook de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties sinds kort voorstaat: de Wob uitzonderen van de toepassing van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen.

De scriptie is een goed opgezet en indrukwekkend onderzoek. Er worden veel gegevens over de praktijk gepresenteerd. Dat is nuttig omdat vaak gesteld wordt dat er een reëel probleem is zonder harde gegevens die dat aannemelijk maken. Overigens blijkt dat het aantal ingebrekestellingen en verbeurde dwangsommen in verhouding tot het aantal besluiten laag is. De scriptie laat ook zien hoe bestuursorganen gemanipuleerd worden door verzoekers en hoe zij daar, met meer of minder succes, mee omgaan. Uit alle besproken alternatieven maakt mevrouw Van den Heykant de weloverwogen en goed gemotiveerde keuze om de Wob van de Wet dwangsom uit te zonderen. Het onderzoek is voor zowel wetgevingsjuristen als overheidsjuristen van belang. Het biedt inzicht in de werking van een wet in de praktijk en in de mogelijkheden om averechtse effecten van een wet te beperken of uit te sluiten. Ten slotte was de scriptie plezierig om te lezen. De prijs komt mevrouw Van den Heykant van harte toe.